

Voorzitter,

voor ons ligt de begroting 2018 door het college opgesteld zonder dat de raad zelf er echt aan te pas is gekomen. Niet één begrotingsbehandeling is de afgelopen jaren normaal verlopen.

Vorig jaar november werd gesteld dat we het anders zouden gaan doen, samen met de raad zou de begroting tot stand komen. Het zou een begroting worden van de raad. Doelenbomen, inzicht in wettelijke en bovenwettelijke taken, inzicht in structurele en incidentele ruimte vragers en vooral waar we dat allemaal van zouden gaan betalen. Hoe anders is het gelopen.

Sessies bleven uit, besluiten werden door het college aan de raad voorgelegd met onder de financiële paragraaf “geld vinden we wel bij de kadernota...”. De raad nam uiteindelijk deze besluiten over zonder dat er sprake was van financiële dekking. Ik noem “Nieuw perspectief in de openbare ruimte”, Armoedebeleid, Duurzaamheid, overname strandlagen, innovatie binnen het “sociaal domein”.

Een kaderbrief werd door het college opgesteld zonder de financiële consequenties voor de raad inzichtelijk te maken. De brief is door de raad voor kennisgeving aangenomen. Discussie in de raad bleef uit, simpelweg omdat financieel inzicht ontbrak.

Geen kaders of richting mee kunnen geven dus, want geen algemene beschouwingen en geen debat. Afgesproken werd om na het zomerreces bij elkaar te kruipen om een solide begroting neer te kunnen zetten. Afgesproken werd dat de raad tijdig de juiste informatie zou ontvangen om een goede discussie met elkaar te kunnen voeren.

Na het reces kwam er een sessie over gebiedsgerichte aanpak. De raad in vertwijfeling achterlatend, die dacht immers dat het over de financiën van de gemeente zou gaan. Het ging vooral over een nieuwe integrale manier van aanpak per wijk. Drie pilotwijken al door het college aangewezen...

Op zich is de VVD niet tegen een integrale aanpak en maatwerk per wijk, maar de manier van invoering leidt tot meer vragen dan antwoorden. De definitie van een gebied of wijk ons volledig onduidelijk en wijkgericht werken, wijkteams, wijkplatformen en wijkwethouders volledig losgelaten.

Strategische visie en Uitwerkingsplan stadshart

Met de discussie over het herzien van de strategische visie nog in het geheugen zijn we toch ietwat verbaasd dat de aanpak van de drie prioritaire gebieden uit die visie wat op de achtergrond dreigt te raken. Maak plannen eerst af voordat je aan iets nieuws begint!

Stadshart, Willemsoord en haven volop in ontwikkeling maar de klus nog niet af. En dan nu discussie over opheffen Zeestad alsof we ons dat kunnen permitteren en om zo een potentiële co-financierde voor verdere plannen (Provincie) af te schrikken. Alsof de eigen organisatie is ingericht om grootschalige projecten prima tot een goed einde te brengen? En blijvende discussie over Willemsoord alsof het daar gewoon niet mag lukken en diverse politieke partijen die inmiddels niet vies zijn van het bevuilen van het eigen nest.

Provincie, WSDH, ontwikkelaars, ondernemers, aannemers, Zeestad, Willemsoord, Port of Den Helder, Koninklijke Marine, ambtenaren en externe adviesbureaus doen hun stinkende best. Maar, leden van de gemeenteraad van Den Helder weten het toch écht allemaal beter.

Den Helder wil in haar ambitie dé centrumgemeente zijn in de regio. Maar regionale samenwerking zien we eigenlijk stiekem eigenlijk helemaal niet zitten. De raad klaagt over verbonden partijen, gemeenschappelijke regelingen, “de Kop werkt” en de regionale raadscommissie. Samenwerking op het gebied van werk en inkomen en op het gebied van zorg komt onvoldoende van de grond en het besluit omtrent de huisvesting van de ambtelijke organisatie staat haaks op deze ambitie. Sterker, het zijn de lokale partijen die als eerste deze ambitie los hebben gelaten?!

De VVD is voor regionale samenwerking om samen de regionale “krimp” tegen te gaan! De VVD pleit zelfs voor intensievere samenwerking! We hebben simpelweg voldoende inwoners en ondernemers nodig om ons voorzieningsniveau op pijl te houden. Voorziening staan anders blijvend onder druk, zoals scholen, zorginstellingen, een zwembad of zelfs het ziekenhuis. Krimp is onze grootste bedreiging. De VVD pleit voor de doelstellingen uit onze strategische visie en roept de raad op om de doelstellingen uit deze visie te omarmen en vooral niet uit het oog te verliezen.

De binnenstad knapt op, niet in de laatste plaats door de investeringen door ondernemers zelf. Maar waar waren we geweest zonder WSDH, Provincie en Zeestad? De uitwerking van het uitwerkingsplan stadshart is in volle gang, de enige vertragende factor? De gemeenteraad van Den Helder!

Gratis parkeren als doekje voor het bloeden, maar helaas het grotere plaatje volledig uit het oog verloren. En helemaal gratis is het natuurlijk niet, niet de automobilist maar alle inwoners betalen nu mee aan deze gratis voorziening. In deze begroting is duidelijk aangegeven wat het kost en dat structurele dekking nog steeds niet gevonden is, en toch verkoopt het college het alsof een verkiezingsbelofte van de Stadspartij is ingewilligd. De VVD is voor het faciliteren van vrij parkeren, maar de VVD wil wel een structurele dekking terugvinden in de begroting, een éénduidig parkeerbeleid én goede verkeersregulering om omwonenden te ontlasten. Nu wordt een structurele (financiële) oplossing doodleuk aan de volgende raad voorgelegd.

De stedelijke vernieuwingsopgave is per definitie al weggezet als megalomaan in plaats van een broodnodige investering om leegloop en leegstand tegen te gaan. De VVD is voor het afmaken van de plannen, de VVD is voor continuering van samenwerking binnen Zeestad. De VVD is voor het stadspark en ziet dit als een enorme kwaliteitsimpuls voor de binnenstad en de directe leefomgeving van omwonenden. Maak het uitwerkingsplan stadshart af!

Economische ontwikkeling

Economische ontwikkeling blijft voor de VVD een zorgenkindje. Niet in de laatste plaats omdat er in de begroting weinig financiële ruimte is om economisch beleid te intensiveren. Minder dan 1% van onze begroting is gereserveerd voor economische ontwikkeling en het overgrote deel van dat beperkte budget is al verdeeld voor de komende jaren.

Na een wereldwijde economische en financiële crisis, een lage olieprijs en bezuinigingen bij defensie is het nu juist nog belangrijker om de economische pijlers in de regio te versterken. Om nog scherper te kijken naar die projecten genoemd in ‘de Kop werkt’ of projecten gefinancierd vanuit het Waddenfonds die daadwerkelijk ook echte werkgelegenheid opleveren. Nieuwe ontwikkelingen en investeringen bij defensie, nieuwe technieken om de laatste resten Noordzeegas naar boven te halen, decommissioning van uitgeproduceerde velden en wind op zee zijn van nationaal belang en bieden volop kansen voor de regio. Het nieuwe regeerakkoord onderschrijft onze ambitie, maak daar gebruik van! De VVD omarmt de ambitie van de Port of Den Helder en Den Helder Airport als “Northsea Energy Gateway”.

En dan nu voorzitter een begroting die voorligt waarin potverteren de boventoon voert boven investeren in de leefbaarheid en werkgelegenheid.

Extra geld voor armoedebeleid en meer geld voor gesubsidieerde arbeid. Meer geld voor innovatie op het gebied van arbeidsbemiddeling, maar op de groeiende vraag bij defensie en Marinebedrijf naar goed gekwalificeerd personeel kan onvoldoende worden geanticipeerd. Geen duidelijk en intensief programma om de vraag naar medewerkers in de offshore wind sector straks in te kunnen vullen. Wel veel aandacht voor jobcoaches, dure stageplekken bij sportverenigingen, cursussen geluk en halfjaar contracten bij fietsfabrieken, (semi) overheidsinstellingen en maatschappelijke instellingen waar zonder subsidie geen vast contract kan worden aangeboden. Uiteraard aangevuld met de nodige toeslagen zodat de armoedeval alleen nog maar groter is geworden. Waarom op het gebied van re-integratie niet aansluiten op kansrijke economische pijlers in de regio? Waarom alles in eigen hand nemen en onze rug naar de regio keren in plaats van samenwerken? Waarom nog meer pampieren in plaats van prikkelen om weer aan de slag te gaan of een opleiding te gaan volgen?

Waarom 30 extra ambtenaren aannemen om de werkdruk op het sociaal domein aan te kunnen? Zomaar 2,2 miljoen euro extra per jaar uitgeven aan meer ambtenarsalarissen? Waarom niet tijdelijk outsourcen? Waarom niet gekeken naar het takenpakket zelf? Veel geld in het sociaal domein gaat nu naar bovenwettelijke taken! De VVD pleit voor slechts tijdelijke invulling van extra medewerkers binnen het sociaal domein, intensievere samenwerking in de regio en het terugbrengen van onze bovenwettelijke taken met minimaal 50%.

Begrotingsdiscipline

En dan de afspraken over begrotingsdiscipline en hoe om te gaan met overschotten, weerstandsratio en reserves.

De VVD wil niet meer geld uitgeven dan dat er daadwerkelijk binnenkomt. Met boterzachte aannames over de ontwikkeling van het gemeentefonds en taakstellingen waarbij nog maar moet blijken of de financiële effecten daadwerkelijk plaats gaan vinden moet je bij de VVD niet aankomen.

De algemene reserve is er om eventuele incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. Risico's zouden goed in beeld moeten worden gebracht en een weerstandsratio van 1,25 geeft voldoende extra buffer. Toch heeft de VVD twijfels bij de daadwerkelijke risico's zoals opgenomen in onze "risico paragraaf". De VVD gaat graag in discussie over deze risico's en of deze voldoende zijn afgedekt in de algemene reserve. Ten opzichte van eerdere jaren zijn de risico's opeens aanzienlijk afgenomen?

De reserve "sociaal domein" in het leven geroepen om tijdelijke, ja u leest het goed, TIJDELIJKE overschotten in het sociaal domein in onder te brengen. In de eerste plaats om eventuele incidentele tegenvallers binnen het sociaal domein op te kunnen vangen en in de tweede plaats om TIJDELIJK het verlagen van het rijksbudget op te kunnen vangen, de zogenaamde "zachte landing". En wat schets onze verbazing?! Het is verworden tot een potje van het college om vooral leuke dingen van te doen en zelfs nieuw (structureel) beleid mee te financieren? Alsof we dat ons kunnen permitteren. Innovatie en experimenten worden aangehaald om de pot te kunnen verteren zonder daadwerkelijke doelstelling. De Doelmatigheid dus ver te zoeken en de output bij ketenpartners niet gedefinieerd.

En straks is de pot leeg en zal de broekriem weer moeten worden aangetrokken. Het college wil miljoenen extra uitgeven uit de reserve sociaal domein. Structureel beleid kan daar straks niet meer uit gefinancierd worden en risico's binnen het sociaal domein blijven altijd bestaan. Hoe worden deze straks gedekt als de pot leeg is? De VVD pleit voor één algemene reserve waar risico's binnen alle programma's in beeld zijn gebracht.

De reserve “strategische visie” is in het leven geroepen om investeringen mogelijk te maken welke de doelen uit de strategische visie ondersteunen. Door de verkoop van onze Nuon aandelen is deze pot ooit gevuld en is een belangrijk middel geweest om te kunnen investeren in de stedelijke vernieuwingsopgave, werkgelegenheid en bereikbaarheid. Deze pot is dus voor investeringen en niet om te laten verdampen of te gebruiken om de begroting sluitend te maken.

Afspraak was om bij voldoende weerstand in de algemene reserve, dus boven een weerstandsratio van 1,25, de reserve sociaal domein aan te vullen tot een maximum van 10% van het totale budget van het programma “Sociaal Domein”. Bij een eventueel extra overschot zou de reserve strategische visie verder gevuld kunnen worden om weer toekomstige investeringen mogelijk te kunnen maken.

Nu blijkt dat de risico’s niet afnemen, de potten geplunderd worden en er straks geen geld meer is voor het afdekken van tegenvallers en strategische investeringen. Al met al niet het financieel beleid dat de VVD voorstaat én... dit tegen alle afspraken in!

Afronding

Voorzitter ik rond af. De VVD denkt en praat graag mee over de manier waarop we onze begroting inrichten. Maar uitgangspunten voor de VVD zijn; een kleine overheid met weinig maakbaarheidsillussies, een begroting die in evenwicht is en lagere lasten voor ALLE inwoners.

En als nabrander: Het verbaast de VVD dat een kleine investering op het gebied van veiligheid in de openbare ruimte tot zoveel weerstand leidt bij het college. Dit terwijl men zelf eerder maatregelen had aangekondigd! Voor een camera bij Station Zuid van 25.000 euro zou geen financiële ruimte zijn in de begroting van totaal 193 miljoen?! Een dwingende oproep aan het adres van het college om dit gewoon per direct te regelen.